

Preventieakkoord Culemborg

Ambities 2040:

1. Inwoners in Culemborg bewegen voldoende, eten gezond en hebben een gezond gewicht

2. Jeugd in Culemborg is weerbaar om gezonde keuzes te maken en mentaal gezond

3. In Culemborg wordt middelengebruik (roken, alcohol) onder jongeren en volwassenen teruggedrongen

4. Culemborgse ouderen leven vitaal en zijn actief deel van de maatschappij.

Waarom een Culemborgs Preventieakkoord?

De gezondheid van mensen verbetert door gezondheidsproblemen tijdig aan te pakken. Het liefst voordat er een probleem is. Een gezonde leefstijl moet gemakkelijk en gewoon worden. Dat kan door mensen te stimuleren om minder te roken, minder drugs te gebruiken, minder alcohol te drinken en meer te bewegen. Daar komt bij dat door de COVID-19 crisis de effecten op de gezondheid groot zijn. Zo roken rokers meer en het aantal mensen met overgewicht stijgt. Ook de mentale gezondheid staat door de coronacrisis onder druk. Deze effecten komen harder aan bij kwetsbare bevolkingsgroepen, zoals lager opgeleide mensen, jongeren, ouderen en mensen met onderliggende gezondheidsproblemen. Daarom heeft de gemeente samen met verschillende partners afgelopen maanden voorbereidingen getroffen om werk te maken van preventie in Culemborg. In het Preventieakkoord Culemborg leggen we de ambities en afspraken vast. We leggen verbindingen tussen verschillende partijen en bestaande initiatieven en kijken hoe deze te verbeteren. Daarbij betrekken we ook inwoners, vrijwilligers en zelforganisaties: Dit zorgt voor een duurzame en integrale aanpak van gezondheidsbevordering en het terugdringen van gezondheidsverschillen. **Zo werken we samen aan gezondere inwoners en een gezondere stad!**

Missie

Het gezamenlijke toekomstbeeld voor 2040 is:

De Culemborger voelt zich gesterkt in een gezonde leefstijl en inwoners voelen zich gezond en levenslustig. De leefomgeving, sociaal en fysiek, is verbeterd, waardoor de gezonde keuze gemakkelijker wordt. De gezondheid van alle Culemborgers is een gedeelde maatschappelijke verantwoordelijkheid. Professionals kennen elkaar beter en kunnen daardoor beter en sneller ondersteuning bieden aan inwoners. Kwetsbare inwoners hebben meer gelijke kansen op een goede gezondheid.

Vier ambities

Per ambitie laten we zien: Wat zijn de hoofdoelen die we willen bereiken? Welke (nieuwe) projecten of activiteiten willen we starten om de doelen te bereiken en de aanpak te versterken? Welke partners committeren zich aan de ambitie?

Inwoners in Culemborg bewegen voldoende, eten gezond en hebben een gezond gewicht

1. Informeren, stimuleren, handvatten bieden om voldoende te bewegen en gezond te eten; de gezonde keuze wordt een makkelijkere keuze
2. Signaleren en ondersteunen inwoners met (ernstig) overgewicht
3. Aandacht voor kwetsbare groepen en onderliggende oorzaken

1. Gezonde school aanpak versterken
2. Gecombineerde Leefstijl Interventie (GLI)
3. Garant-polis voor minima
4. LEKker in je vel Culemborg
5. Gezonde leefomgeving

Gemeente Culemborg, GGD Gelderland Zuid, Santé Partners, Leefstijlcoaching de Betuwe, Koningin Wilhelmina College, Lek en Linge, vertegenwoordigers namens Sportakkoord, Ziekenhuis Rivierenland, Menzis.

Jeugd in Culemborg is weerbaar om gezonde keuzes te maken en is mentaal gezond

1. Voorlichting en vaardigheden versterken m.b.t. mentale gezondheid en weerbaarheid op school
2. Betere samenwerking tussen onderwijs - zorg - vrije tijd
3. Tijdig lichte ondersteuning bieden en betere signalering
4. Meer aandacht voor 'normaliseren' bij opvoeden en opgroeien

1. Gezonde school aanpak versterken
2. Vroegsignalering en ondersteuning in diverse settings
3. Effectieve inzet van erkende interventies
4. Betrekken van jongeren en peer education

Gemeente Culemborg, GGD Gelderland Zuid, Iriszorg, Sociaal Wijkteam, ELK Welzijn, Koningin Wilhelmina College, Lek en Linge, vertegenwoordigers namens Sportakkoord.

In Culemborg wordt middelengebruik (roken, alcohol) onder jongeren en volwassenen teruggedrongen

1. Rookvrije generatie in 2040
2. Overmatig alcoholgebruik verminderen, geen alcohol onder de 18 jaar
3. Verantwoord middelengebruik bij ouderen

1. Integrale aanpak roken; gericht op bewustwording, omgeving, beleid, ondersteuning bij stoppen met roken et cetera
2. Integrale aanpak alcohol; gericht op bewustwording, voorbeeldgedrag, verantwoorde verstrekking en handhaving, beleid, gezonde kantines et cetera
3. Helder op school
4. Trainen van professionals - signaleren en bespreekbaar maken
5. Aansluiten bij landelijke campagnes

Gemeente Culemborg, GGD Gelderland Zuid, Iriszorg, Koningin Wilhelmina College, Lek en Linge, vertegenwoordigers namens Sportakkoord, Santé Partners.

Culemborgse ouderen leven vitaal en zijn actief deel van de maatschappij

1. Culemborgse ouderen in de derde levensfase (na pensionering) voelen zich vitaal, participeren in de samenleving, zijn zich bewust van het belang van en hebben een gezonde leefstijl
2. Kwetsbare ouderen zijn in beeld en kunnen onder andere door goede samenwerking tussen zorg en sociaal domein zo lang mogelijk in hun vertrouwde omgeving blijven wonen, met behoud van eigen regie

1. Vallen en vitaal bewegen
2. Eenzaamheid
3. Dementie, incl. mensen met migratieachtergrond
4. Woonzorganalyse

Gemeente Culemborg, GGD Gelderland Zuid, Iriszorg, Sociaal Wijkteam, Santé Partners, Leefstijlcoaching de Betuwe, ELK Welzijn, vertegenwoordigers namens Sportakkoord, Ziekenhuis Rivierenland, Menzis.

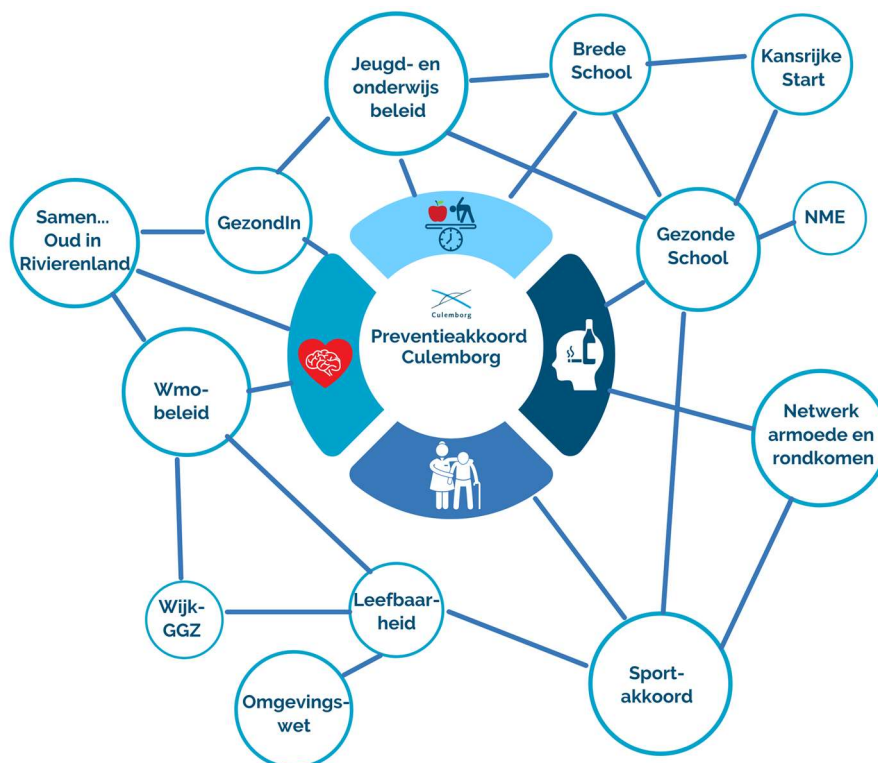

Aandacht voor onderliggende oorzaken

Gezondheidsproblemen zijn vaak onderdeel van achterliggende problematiek zoals schulden, armoede, laaggeletterdheid en werkloosheid. Deze problematiek komt vaker voor bij mensen met lage sociaal economische status (SES). De sociaaleconomische gezondheidsverschillen (SEGV) zijn de afgelopen decennia niet of nauwelijks kleiner geworden, ondanks flinke inspanningen van Rijk en gemeenten. Het vermogen van mensen om ‘gezonde’ keuzes te maken en zich hieraan te houden, wordt vaak overschat. Preventieve interventies op het gebied van leefstijl hebben vooral kans van slagen als er in Culemborg ook aandacht is voor achterliggende factoren, zoals culturele verschillen, gezondheidsvaardigheden¹, armoede en de directe leefomgeving. Bij alle hierboven genoemde ambities is daarom extra aandacht voor achterliggende oorzaken van de (minder goede) gezondheid van mensen in kwetsbare situaties.

Samen kom je verder

Dit preventieakkoord staat niet op zichzelf. Bij de uitvoering van hun taken werken gemeenten en maatschappelijke en private organisaties al sinds jaar en dag samen aan thema’s op het gebied van welzijn, gezondheid en zorg. Bestaande initiatieven, samenwerkingsverbanden en beleidsplannen vormen het fundament van een lokaal preventieakkoord. De ambities, projecten en plannen die in dit akkoord benoemd zijn, vormen een startpunt om verder te verbreden en waar ook steeds meer partijen zich bij kunnen aansluiten. Daarbij betrekken we ook inwoners, vrijwilligers en zelforganisaties. Zo werken we samen aan gezondere inwoners en een gezondere stad!

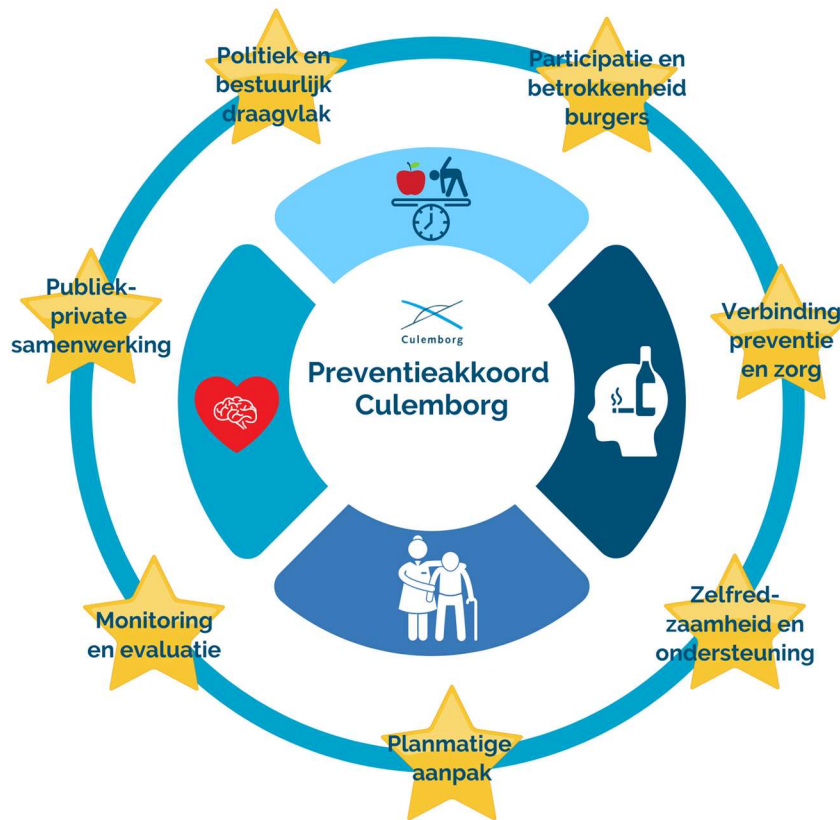

¹ Gezondheidsvaardig zijn is het vermogen om informatie over gezondheid te verkrijgen, te begrijpen, te beoordelen en te gebruiken bij het nemen van gezondheidsgerelateerde beslissingen. Bredere definities omvatten ook sociale en psychologische kenmerken (zoals zelfvertrouwen, motivatie en het kunnen nemen van verantwoordelijkheid voor de eigen gezondheid). Bron: Loket Gezond Leven.

Aanpak en succesfactoren

De kansen om gezondheidswinst te realiseren zijn groter wanneer je aanpak aan een aantal voorwaarden voldoet. We formuleren de volgende uitgangspunten voor de manier waarop we samenwerken aan het Preventieakkoord Culemborg:

Bestuurlijke coalitie Preventieakkoord Culemborg

Om het akkoord in goede banen te leiden stelt de gemeente voor de komende drie jaar een preventieregisseur aan. Inhoudelijke aansturing van en besluitvorming over (de projecten binnen) het preventieakkoord gebeurt vanuit een bestuurlijke coalitie met vertegenwoordigers van de ondertekenaars van dit Preventieakkoord. Zij bewaken de koers, toetsen op de bijdrage van projecten en activiteiten aan de realisatie van de ambities en agenderen proactief nieuwe ontwikkelingen en kansen voor het Preventieakkoord. In een jaarlijks uitvoeringsplan werken we doelen en activiteiten uit en concretiseren de ambities, inclusief monitoring en evaluatie. Zo kunnen we bijsturen, focus aanbrengen en waardevolle inzichten delen waar iedereen van kan leren.

De gemeente Culemborg is verantwoordelijk voor de financiële besluitvorming en verantwoording, de bestuurlijke coalitie geeft hierin zwaarwegend advies. De bestuurlijke coalitie komt twee maal per jaar bij elkaar.

Ondertekening

Door het lokaal preventieakkoord te ondertekenen, sluiten wij aan bij de beweging om samen gezondheid en preventie in Culemborg te versterken. Wij zijn gemotiveerd actief met andere partijen te werken aan gezondere inwoners en een gezondere stad, vanuit onze eigen rol en opdracht. Dit akkoord is een start voor het verder verbreden van de beweging waar in de toekomst ook steeds meer partijen en inwoners zich bij kunnen aansluiten. Op deze manier zetten we ons samen actief in voor positieve gezondheid² en preventie, zodat iedereen in Culemborg de mogelijkheid heeft om gezond te leven en gezonde keuzes te maken.

Ja, wij ondertekenen het Preventieakkoord Culemborg.

Samen zetten wij de schouders onder positieve gezondheid en preventie. Zodat iedereen in Culemborg de mogelijkheid heeft om gezond te leven én gezonde keuzes te maken.

Getekend te Culemborg, 5 juli 2021
Namens

Namens de organisaties:

Gemeente Culemborg	S. Baggerman <i>Wethouder</i>
GGD Gelderland-Zuid	D. Muller <i>Manager Gezond Leven en Jeugdgezondheidszorg</i>

² Positieve gezondheid is een brede kijk op gezondheid, uitgewerkt in zes dimensies (lichaamsfuncties, dagelijks functioneren, meedoen, kwaliteit van leven, mentaal welbevinden en zingeving). Deze brede benadering helpt mensen om met de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen in het leven om te gaan. Ook stelt het mensen in staat om eigen regie te voeren.

Iriszorg	E. Bouwman <i>Coördinator bedrijfsvoering</i>
Voortgezet Onderwijs Culemborg (Lek en Linge en Koningin Wilhelmina College)	J.D.S.M. Hengefeld-van Koningsbruggen <i>Rector/bestuurder</i>
Santé Partners	A. Gelderloos <i>Directeur sociaal domein</i>
MEE Gelderse Poort	J. Huttinga <i>Manager primair proces</i>
ELK Welzijn	D. Ottevanger <i>Directeur/bestuurder</i>
Vereniging Culemborgse Huisartsen	Y. Roijen <i>Secretaris/huisarts</i>
Leefstijlcoaching de Betuwe	L. van den Dungen <i>Leefstijlcoach</i>
Namens partijen verenigd in Sportakkoord Culemborg	H. van Oorschot <i>Bestuurslid Sportplatform</i>
Ziekenhuis Rivierenland	M. Hendriks <i>Bestuurder</i>
Menzis	E. Agterdenbos-van de Ree <i>Directeur Zorg</i>
FysioRivierenland	F. Maier <i>Voorzitter</i>
Plus supermarkt en Focus 07	G. Smits <i>Manager</i>